

समानो मन्त्रः समितिः समानी

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL
B.A. Honours 4th Semester Examination, 2023

CC9-SANSKRIT

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 60

The figures in the margin indicate full marks.

क – विभागः

1. कस्यचिदेकस्योत्तरं प्रदेयम् – 12×1 = 12
(क) प्रथमरुद्रदामणः जुनागडप्रशस्तिविषयः सविशदमालोच्यताम् ।
(ख) अभिलेखस्य गुरुत्वं पर्यालोचयत ।
2. टिप्पणी लेख्या (द्वयोः) – 3×2 = 6
एलाहाबाद-प्रशस्तिः, वाशखेराभिलेखः, मेहेरौलिस्तम्भः, नानाघाट-शिलालेखः
3. संक्षिप्तोत्तरं लेखनीयम् (द्वयोः) – 6×2 = 12
शारदालिपिः, ग्रन्थलिपिः, गौडी-लिपिः ।
4. अतिसंक्षिप्तोत्तरं प्रदेयम् (द्वयोः) – 3×2 = 6
(क) का नाम नागरीलिपिः ?
(ख) का नाम ब्राह्मीलिपिः ?
(ग) का सिद्धमातृका उच्यते ?
(घ) नेपालप्रदेशे बहुलप्रचलिता लिपिः का ? तस्याः वैशिष्ट्यानि आलोचयत ।

ख – विभागः

5. एकस्य उत्तरं प्रदेयम् – 12×1 = 12
(क) पाण्डुलिपेः संरक्षणपद्धतिः सविशदमालोचयत ।
(ख) का नाम पुँथिविद्या ? पुँथिसम्पादनामवलम्ब्य नातिदीर्घः प्रवन्धः लेख्यः ।

6. संक्षिप्तोत्तरं देयम् (एकस्य) –

6×1 = 6

हरप्रसाद-शास्त्री, प्राचीन-भारते पुँथिमर्यादा

7. अतिसंक्षिप्तोत्तरं प्रदेयम् (षण्णाम्) –

1×6 = 6

(क) का नाम पाण्डुलिपिः ?

(ख) सम्पूर्ण नाम लिखत - CC ।

(ग) वङ्गभाषायाम् अनुवादः करणीयः – Vulgate edition, Colophon, Text critical edition.

(घ) पुँथिविद्यायाः कार्यशाला (workshop) वङ्गप्रदेशे सर्वप्रथमं कदा कुत्र अभवत् ?

(ङ) ब्राह्मीलिप्यां परिवर्तनं कुरुत – क, ख, च

(च) 'Asiatic Society' कुत्र वर्तते ?

(छ) पुँथि-विद्यायां राजेन्द्रलालमित्रस्यावदानमालोचयत ।

(ज) का नाम वाक्शालिपुथिः ?

—x—

‘रामानो मन्त्रः सगितिः समानी’

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL
B.A. Honours 4th Semester Examination, 2023

CC10-SANSKRIT

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 60

The figures in the margin indicate full marks.

UNIT-I

1. एकस्योत्तरं विस्तरेण समाधेयम् – 12×1 = 12
(क) समसामयिकविषयमवलम्ब्य रचितानां नाटकानां विवरणं प्रदेयम् ।
(ख) आधुनिककाले रामायणं महाभारतं चाधारीकृत्य विरचितानां नाटकानां विवरणं प्रदेयम् ।
2. द्वयोः टीका लेख्या । 6×2 = 12
(क) चाणक्यविजयम्
(ख) अभिराज-राजेन्द्रमिश्रः
(ग) मातृष्वसा
(घ) वांलादेशोदयम्
3. संक्षेपेण उत्तरं प्रदेयम् (द्वयोः) – 3×2 = 6
(क) श्रीजीवन्यायतीर्थस्य नाटकानाम् नामानि लिखत
(ख) 'अथ किम्' रूपके कुशीलवाः के सन्ति ? अस्य रूपकस्य रचयिता कः ?
(ग) यमपुरी-पर्याटनम् इति नाटकस्य रचयिता कः? अस्मिन् नाटके कति अङ्काः सन्ति ?

UNIT-II

4. एकः प्रबन्धः लेखनीयः । 12×1 = 12
(क) दण्डकृतं महाकाव्यलक्षणं सविशदम् आलोचयत ।
(ख) काव्यादर्शानुगुणं काव्यप्रयोजनम् आलोचयत ।
5. द्वयोः टीका लेखनीया । 6×2 = 12
(क) प्रासादवत् प्रसिद्धार्थमिन्दोरिन्दीवरद्युति ।
लक्ष्म लक्ष्मीं तनोतीति प्रतीतिसुभगं वचः॥

- (ख) तदल्पमपि नोपेक्ष्य काव्ये दुष्टं कथञ्चन ।
स्याद् वपुः सुन्दरमपि क्षित्रेणैकेन दुर्भगम् ॥
- (ग) इदमन्धं तमः कृत्स्नं जायेत भुवनत्रयम् ।
यदि शब्दाह्वयं ज्योतिरासंसारं न दीप्यते ॥

6. द्वयोः समासेन टीका लेख्या -

3×2 = 6

- (क) दण्डिनः मतानुगुणं कति गुणाः सन्ति ? नामानि लिखत ।
- (ख) काव्यादर्शस्य रचयिता कः? ग्रन्थस्यास्य कति परिच्छेदाः ?
- (ग) दण्डमतानुसारेण रीतेः-कति भेदाः सन्ति ? तासां नामानि लिखत ।

—x—

समानो मन्त्रः समितिः समानी'

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL

B.A. Honours 4th Semester Examination, 2023

GE2-P2-SANSKRIT

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 60

The figures in the margin indicate full marks.

UNIT-I

1. Answer any **one** of the following questions: 12×1 = 12
 - (a) Write a detailed note on importance of रसायनशास्त्र in Sanskrit literature.
 - (b) Write a detailed note on importance of आयुर्वेदशास्त्र in Sanskrit literature.

2. Write short notes on any **two** of the following: 6×2 = 12

चरकसंहिता, अमरकोषः, वास्तुशास्त्रम्

3. Answer any **four** of the following: 3×4 = 12
 - (a) Name the books written by वराहमिहिर।
 - (b) Who was the propounder of वास्तुशास्त्र ? Write the name of two books on this शास्त्र।
 - (c) How many उपवेदs are there in Sanskrit literature? Name them.
 - (d) Write the name of two books on गणितशास्त्र and their authors.
 - (e) What do you mean by त्रिमुनिव्याकरण ?
 - (f) What are the two categories of architecture? Write the name of the famous architect of second category.

UNIT-II

4. Translate into Sanskrit any **two** of the following: 6×2 = 12
 - (a) The sun sets in the west, the bird are returning to their nests on large trees for rest at night.
 - (b) Kalidas was a great poet. The Raghubansa and the Sakuntala are the principal works and they are praised by scholars all over the world.
 - (c) What is the utility of acquiring knowledge, if it makes a man proud or selfish? The main function of learning is to foster politeness.

UNIT-III

5. Read the following passages and answer the following question in Sanskrit: 12×1 = 12
(any one)

(a) आसीत् वाराणस्यां कर्पूरपटो नाम रजकः। स च एकदा निर्भयं प्रसुप्तः। तदनन्तरं तस्य द्रव्याणि हर्तुं तद्गृहं चौरः प्रविष्टः। तस्य प्राङ्गणे गर्दभो बद्धस्तिष्ठति, कुक्कुरश्चोपविष्टः। चौरमवलोक्य गर्दभश्चैनमाह- भवतोऽयं व्यापारः। तत् किमिति त्वमुच्चैः शब्दं कृत्वा स्वामिनं न जागरयसि ?

(क) किमासीत् रजकस्य नाम ?

(ख) रजकस्य गृहे कः कथं प्रविष्टः ?

(ग) चौरं दृष्ट्वा गर्दभः कुक्कुरं किमाह ?

(घ) रजकः कुत्र निवसति स्म ?

(b) अस्ति काञ्चनपुरनाम्नि नगरे वीरविक्रमो नाम राजा । तस्य धर्माधिकारिणा कश्चिन्नापितो वध्यभूमिं नीयमानः कन्दर्पकेतुनाम्ना परिव्राजकेन साधुद्वितीयेन नायं हन्तव्य इत्युक्त्वा वस्त्राञ्चले धृतः। राजपुरुषा ऊचुः - किमिति नायं बध्यः। स आह - श्रूयताम्, अहं सिंहलद्वीपभूपतेर्जीमूतकेतोः पुत्रः कन्दर्पकेतुर्नाम । एकदा केलिकाननवस्थितेन मया पोतवणिङ् मुखात् श्रुतं यदत्र समुद्रमध्ये सर्वालंकारभूषिता लक्ष्मीरिव वीणां वादयन्तो कन्या काचिद् दृश्यत इति ।

(क) को नाम कन्दर्पकेतुः ?

(ख) राजा कुत्रासीत् ? तस्य किं नाम ?

(ग) नापितः केन वध्यभूमिं नीयमानः आसीत् ?

(घ) कन्दर्पकेतुना पोतवणिङ्मुखात् किं श्रुतम् ?

—x—

‘समानो मन्त्रः समितिः समानी’

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL

B.A. Honours 4th Semester Examination, 2023

CC8-SANSKRIT

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 60

The figures in the margin indicate full marks.

विभाग:- क

1. संस्कृतभाषायां देवनागरीलिप्यां च एकस्य उत्तरं देयम् – 12×1 = 12
(क) सामाजिकाचरणविधिविषये मनुसंहितायाः द्वितीयाध्याये यदुपदिष्टं तत्सर्वम् आलोचयत ।
(ख) को नाम संस्कारः ? मनुसंहितायाः द्वितीयाध्याये द्विजातीनां संस्कारविषये यदुपदिष्टं तत्सर्वं सविस्तरम् आलोचयत ।
2. एकस्य श्लोकस्य व्याख्या कार्या संस्कृतभाषायां देवनागरीलिप्याञ्च । 6×1 = 6
(क) न जातु कामः कामानामुपभोगेन शाम्यति ।
हविषा कृष्णवर्त्मैव भूय एवाभिवर्धते ॥
(ख) वेदोऽखिलो धर्ममूलं स्मृतिशीले च तद्विदाम् ।
आचारश्चैव साधूनामात्मनस्तुष्टिरेव च ॥
3. टिप्पणी लेख्या संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च (द्वयोः) 3×2 = 6
यज्ञोपदेशः, सदाचारः, एकादशेन्द्रियाणि, आचार्यः,
4. संक्षिप्तोत्तरं लेखनीयं संस्कृतभाषया नागरीलिप्या चः (त्रयाणाम्) 2×3 = 6
(क) उपाध्यायः कः उच्यते ?
(ख) कः स्वाध्यायः ?
(ग) का खलु श्रुतिः ? का च स्मृतिः ?
(घ) के तावत् पाकयज्ञाः ?

विभाग:- ख

5. संस्कृतभाषया नागरीलिप्या च एकस्य प्रश्नस्य उत्तरं लेखनीयम् – 12×1 = 12
(क) याज्ञवल्क्यस्य मतमवलम्ब्य ऋणादानविषयं सविशदमालोचयत ।
(ख) कति प्रमाणानि याज्ञवल्क्येन स्वीकृतानि ? तानि विस्तरेण आलोच्यन्ताम् ।

6. संस्कृतभाषायां नागरीलिप्यां च व्याख्या कार्या (एकस्य) – 6×1 = 6
(क) दर्शने प्रत्यये दाने प्रातिभाष्यं विधीयते ।
आद्यौ तु वितथे दाप्यावितरस्य सुता अपि ॥
(ख) अपश्यता कार्यवशात् व्यवहारान् नृपेण तु ।
सभ्यैः सह नियोक्तव्यो ब्राह्मणः सर्वधर्मवित् ॥
7. संस्कृतभाषया नागरीलिप्या च टिप्पणी लेख्या (द्वयोः) 3×2 = 6
कूटसाक्षी, प्राड्विवाकः, उपनिधिः, साहसः
8. संस्कृतभाषायां नागरीलिप्यां च अतिसंक्षिप्तोत्तरं देयम् (त्रयाणाम्) 2×3 = 6
(क) स्तेयः कः ?
(ख) को नाम व्यवहारः ?
(ग) कः उच्यते दायः ?
(घ) किं नाम स्त्रीधनम् ?
(ङ) को नाम क्षेत्रजपुत्रः ? श्लोकेन सह लिखत ।